

Lausunto Pohteen sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämissuunnitelman luonnoksesta 2027–2030, syksy 2026

Vastaaja:

-

Vastaus:

08.10.2026, 08.19 - 08.10.2026, 08.22

1. Lausuntoa antavan rooli *

Organisaation puolesta, organisaation nimi:

Pohjois-Pohjanmaan liitto

2. Lausuntoa antavan yhteystiedot *

Etunimi	Ilpo
Sukunimi	Tapaninen
Sähköposti	ilpo.tapaninen@pohjois-pohjanmaa.fi

3.

Pohjois-Pohjanmaan liitto lausuu Pohteen sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämissuunnitelman luonnoksesta 2027–2030 seuraavaa:

Pohjois-Pohjanmaan liitto toteaa, että sosiaali- ja terveystalvelut ovat keskeinen osa alueen veto- ja pitovoimaa. Talveluverkkoa uudistettaessa tulee arvioida vaikutukset kuntien elinvoimaan, työvoiman saatavuuteen ja alueiden kehitykseen, erityisesti harvaan asutuilla alueilla. Suunnitelmassa tunnistetaan väestön keskittyminen Oulun seudulle, mutta samalla tarve turvata talvelujen saavutettavuus koko maakunnassa.

Pohjois-Pohjanmaan liitto kannattaa digitalvelujen ja liikkuvien talvelujen kehittämistä, mutta korostaa, etteivät ne yksin korvaa lähitalveluja. Erityisesti ikääntyneiden, vammaisten ja heikossa asemassa olevien ryhmien talvelujen saavutettavuus tulee arvioida alueittain. Suunnitelmassa digitaalisten talvelujen rooli kasvaa merkittävästi. Suunnitelma tunnistaa ikääntymisen, muuttoliikkeen ja maahanmuuton vaikutukset talvelutarpeeseen. Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää tätä oikeana lähtökohtana, mutta korostaa samalla ennakkoinnin ja tulevaisuustyön merkitystä erityisesti kasvavalla Oulun kaupunkiseudulla sekä väestöään menettävillä alueilla.

Pohjois-Pohjanmaan liitto nostaa esiin Pohjois-Pohjanmaan kuntien, hyvinvointialueen ja maakuntaliiton strategisen yhteistyösopimuksen 2026–2030, jonka tavoitteena on yhteensovittaa strategista suunnittelua ja muodostaa yhteinen näkemys maakunnan hyvinvoinnin, elinvoiman ja kilpailukyyn kehittämisestä. Maakuntaohjelmassa, kuntastrategioissa ja Pohteen strategiassa on jo tunnistettu ja huomioitu yhteisiä kehittämistarpeita ja yhdyspintoja. Jatkossa on tärkeää varmistaa, että nämä yhteistyössä tunnistetut teemat säilyvät näkyvinä ja vahvistuvat suunnitelmien toimeenpanossa, seurannassa ja päivitystyössä.

Pohjois-Pohjanmaan liitto korostaa, että talveluverkon uudistamista ei voida tarkastella ensisijaisesti talouden tasapainottamisen näkökulmasta. Hyvinvointialueuudistuksen keskeisenä tavoitteena oli talvelujen integraation vahvistaminen, talveluketjujen sujuvoittaminen sekä yhdenvertaisten talvelujen turvaaminen koko alueella. Uudistuksen alkuperäisiä tavoitteita ei saa vaarantaa keskittämisratkaisuilla, jotka heikentävät talvelujen saavutettavuutta tai lisäävät kuntien ja asukkaiden välistä eriarvoisuutta.

Maakuntaliitto painottaa erityisesti sosiaalitalvelujen roolia lähitalveluina. Varhainen tuki, perhetalvelut, ikääntyneiden talvelut sekä muu sosiaalityö ovat talveluja, joiden vaikuttavuus perustuu saavutettavuuteen, paikallistuntemukseen ja asiakkaan arkiympäristön tuntemiseen. Näiden talvelujen etääntyminen heikentää talvelujen vaikuttavuutta ja voi pitkällä aikavälillä kasvattaa sekä hyvinvointialueen että kuntien kustannuksia.

Kootusti, Pohjois-Pohjanmaan liitto korostaa, että sosiaali- ja terveystalvelujen talveluverkkoratkaisut ovat samalla

aluekehitys- ja tulevaisuuden talousratkaisuja. Ne vaikuttavat kuntien elinvoimaan, väestön sijoittumiseen, työvoiman saatavuuteen, investointihalukkuuteen sekä koko maakunnan kilpailukykyyn. Digitaalisten ja liikkuvien palvelujen kehittäminen on tärkeää, mutta niiden tulee täydentää, ei korvata, alueellisesti saavutettavaa palveluverkkoa. Palveluverkon muutosten vaikutukset kuntien elinvoimalle, aluerakenteelle ja pitkän aikavälin taloudelliselle kestävyydelle tulee arvioida nykyistä vahvemmin osana järjestämissuunnitelman toimeenpanoa.

Pohjois-Pohjanmaan liiton näkemyksen mukaan sosiaali- ja terveystalouden suunnittelua on tarkasteltava osana koko maakunnan kehittämistä. Kuntien elinvoiman, asukkaiden hyvinvoinnin, palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden ja pitkän aikavälin kustannusvaikuttavuuden tulee muodostaa tasapainoinen kokonaisuus, jossa lyhyen aikavälin säästöt eivät johda pitkän aikavälin alueellisiin tai taloudellisiin menetyksiin.

POHJOIS-POHJANMAAN LIITTO

Jussi Rämet
Maakuntajohtaja